

Sygn. akt II Ca 207/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 kwietnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: **SSO Małgorzata Kleszyk**

Sędziowie: **SO Sławomir Buras**

SO Cezary Klepacz (spr.)

Protokolant: protokolant sądowy Iwona Cierpikowska

po rozpoznaniu w dniu 12 kwietnia 2013 r. w Kielcach

na rozprawie

sprawy z powództwa R. S.

przeciwko Województwu (...) Zarządowi Dróg Wojewódzkich w K.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Kielcach

z dnia 24 października 2012 r., sygn. VIII C 262/11

zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I (pierwszym) w całości i zasądza od Województwa (...)Zarządu Dróg Wojewódzkich w K.na rzecz R. S.kwotę 1144 (jeden tysiąc sto czterdzieści cztery) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 27 lutego 2011 roku do dnia zapłaty, a oddala powództwo w pozostałej części oraz w punkcie III (trzecim) w ten sposób, że zasądza kwotę 2005,48 (dwa tysiące pięć 48/100) złotych zamiast kwoty 1498,24 złotych; oddala apelację w pozostałej części; zasądza od R. S.na rzecz Województwa (...)Zarządu Dróg Wojewódzkich w K.kwotę 168 (sto sześćdziesiąt osiem) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt II Ca 207/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 24 października 2012 r., sygn. akt VIII C 262/11, Sąd Rejonowy w Kielcach zasądził od pozwanego Województwa (...)Zarządu Dróg Wojewódzkich w K.na rzecz R. S.kwotę 2.600 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 27 lutego 2011 r. do dnia zapłaty; oddalił powództwo w pozostałej części; zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.498,24 zł tytułem kosztów sądowych.

Swoje rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy oparł o następujące ustalenia faktyczne.

W dniu 30 września 2010 r. pomiędzy Województwem (...)Zarządem Dróg Wojewódzkich w K., jako zamawiającym i R. S., jako wykonawcą, zawarta została umowa Nr (...), w ramach której powód zobowiązał się do świadczenia

na rzecz pozwanego usług sprzętowo-transportowych przy zimowym utrzymaniu dróg wojewódzkich w sezonie zimowym 2010/2011 na terenie Obwodu (...)w T., obejmujących: zwalczanie śliskości zimowej na drogach przy użyciu pługopiaskarki (...)na nośniku średnim, załadunek materiałów dotyczących zimowego utrzymania dróg ładowarką o pojemności 0,6 m³, odśnieżanie dróg przy użyciu pługa ciężkiego na nośniku ciężkim, wywóz śniegu z miast i miejscowości na terenie Obwodu (...)w T.przy użyciu samochodu ciężarowego K., koparko-ładowarki, samochodu ciężarowego S.z pługiem ciężkim i samochodu ciężarowego S.z ładowarką. Zgodnie z § 2 umowy, miała być ona wykonywana w okresie od 15 października 2010 r. do 15 kwietnia 2011 r., a w zakresie powierzonego sprzętu – do daty protokolarnego jego przekazania. Zgodnie z § 3 pkt 2 umowy, wynagrodzenie za realizację usług miało wynosić kwotę 254.049,50 zł brutto i mogło ulec zmianie w przypadku zwiększenia lub zmniejszenia zakresu realizowanej usługi w zależności od warunków atmosferycznych panujących na drogach. W § 8 umowy strony ustaliły odpowiedzialność za jej niewykonanie lub nienależyte wykonanie w formie kar umownych: a) za opóźnienie w podstawieniu sprzętu – 50 zł za pierwszą, a 80 zł za drugą i każdą następną godzinę opóźnienia poszczególnej jednostki, b) za opóźnienie w przekazywaniu powierzonego przez zamawiającego sprzętu – 150 zł za każdy dzień opóźnienia poszczególnej jednostki, c) za odstąpienie z winy wykonawcy – 10% wynagrodzenia umownego określonego w § 3 pkt 2 umowy.

W grudniu 2010 r. powód wykonywał na rzecz pozwanego usługi sprzętowo- transportowe przy zimowym utrzymaniu dróg wojewódzkich na terenie Obwodu (...) w T.. Na podstawie faktury VAT nr (...) z dnia 7 stycznia 2011 r. obciążył on pozwanego obowiązkiem zapłaty kwoty 33.054,18 zł w terminie do 30 stycznia 2011 r. Województwo (...) Zarząd Dróg Wojewódzkich w K. zapłaciło z tego tytułu kwotę 19.293,14 zł.

Podstawiona przez powoda w dniu 7 grudnia 2010 r. do załadunku materiałów ładowarka nie spełniała wymogów technicznych określonych w warunkach przetargu i umowy, ponieważ łyżka robocza nie miała wymaganej pojemności, a załadunek piaskarek musiał odbywać się z wykonanej przez R. S. prowizorycznej rampy usypanej z piasku i pokrytej płytami żelbetowymi. W dniu 19 grudnia 2010 r. powód do wykonania załadunku materiałów w ramach umowy podstawiał ładowarkę, która miała łyżkę roboczą o pojemności mniejszej niż wymagana. Do dnia 31 grudnia 2010 r. używał on ładowarki znajdującej się w stanie technicznym uniemożliwiającym bezpieczny załadunek mieszanki piaskowo-solnej, zaś pojemność łyżki do załadunku była mniejsza niż 0,6m³.

Pozwany obciążył R. S. obowiązkiem zapłaty kary umownej w kwocie 3.896,64 zł z tytułu załadunku materiałów ładowarką niezgodnie z warunkami technicznymi wykonania za okres od 8 grudnia 2010 r., godzina 10.00 do 31 grudnia 2010 r., godzina 24.00.

W dniu 7 grudnia o godzinie 3.50. na drodze nr (...) do J. uległ awarii prawego koła pojazd marki I., nr rej. (...), w trakcie wykonywania przez R. S. usług na podstawie umowy. Po usunięciu awarii pojazd został podstawiony na drogę nr (...) do J. w dniu 9 grudnia 2010 r. o godzinie 20.40.

Pozwany obciążył powoda obowiązkiem zapłaty kary umownej w kwocie 5.156,40 zł z tytułu przestoju tego pojazdu.

W styczniu 2011 r. R. S. wykonywał na rzecz pozwanego wskazane usługi sprzętowo-transportowe przy zimowym utrzymaniu dróg. Na podstawie faktury VAT nr (...) z dnia 12 lutego 2011 r. obciążył on pozwanego obowiązkiem zapłaty kwoty 15.215,64 zł w terminie do dnia 26 lutego 2011 r. Pozwany zapłacił z tego tytułu kwotę 12.615,64 zł.

Pismem z dnia 7 stycznia 2011 r. pozwany wezwał powoda do niezwłocznego usunięcia uchybień w wykonywaniu usługi załadunku materiałów w terminie do 13 stycznia 2011 r., gdyż stan techniczny ładowarki uniemożliwiał bezpieczny załadunek mieszanki piaskowo-solnej, a pojemność łyżki do załadunku była mniejsza niż wymagana.

Podstawiona przez R. S. w dniach 11 stycznia 2011 r. i 13 stycznia 2011 r. ładowarka w dalszym ciągu nie spełniała wymagań technicznych określonych warunkami przetargu i umową.

Pozwany obciążył powoda obowiązkiem zapłaty kary umownej w kwocie 2.600 zł z tytułu załadunku materiałów ładowarką niezgodnie z warunkami technicznymi wykonania umowy za okres od 1 do 25 stycznia 2011 r.

W piśmie z dnia 14 stycznia 2011 r. Województwo (...) Zarząd Dróg Wojewódzkich w K. złożyło R. S. oświadczenie o częściowym odstąpieniu od umowy w zakresie zadania (...) – usługa załadunku materiałów, dotyczącego zimowego utrzymania dróg wykonywanego ładowarką o pojemności 0,6 m³ z przyczyn leżących po stronie R. S., zarzucając nieprawidłowe i niezgodne z umową wykonywanie usługi załadunku materiałów, gdyż ładowarka była w stanie technicznym uniemożliwiającym bezpieczny załadunek mieszanki piaskowo-solnej, a pojemność łyżki do załadunku za mała.

Pismem z dnia 25 stycznia 2011 r. pozwany poinformował powoda o naliczeniu kar umownych: 5.106,40 zł za przestój nośnika (...) z powodu awarii koła od dnia 7 grudnia 2010 r., godz. 3.50. do dnia 9 grudnia 2010 r., godz. 20.40., 3.846,64 zł za załadunek materiałów ładowarką niezgodną z warunkami technicznymi w okresie od dnia 8 grudnia 2010 r., godz. 10.00. do dnia 31 grudnia 2010 r., godz. 24.00., 4.708 zł w związku z odstąpieniem od umowy z winy wykonawcy, łącznie – 13.761,04 zł. Pozwany wezwał powoda do zapłaty tej należności do dnia 29 stycznia 2011 r., pod rygorem potrącenia jej z fakturami za wykonane usługi. R. S. nie zapłacił tej kwoty.

Pismem z dnia 8 marca 2011 r. pozwany poinformował powoda o naliczeniu kary umownej w wysokości 2.600 zł z tytułu załadunku materiałów ładowarką niezgodnie z warunkami technicznymi wykonania za okres od 1 do 25 stycznia 2011 r. oraz wezwał go do zapłaty tej sumy do dnia 15 marca 2011 r., pod rygorem potrącenia tej należności z fakturami za wykonane usługi. Należność ta nie została zapłacona.

Ponieważ R. S. obciążył pozwanego na podstawie wystawionej w dniu 7 stycznia 2011 r. faktury VAT nr (...) kwotą 33.054,18 zł, zaś na podstawie faktury VAT z dnia 12 lutego 2011 r. nr 2/11/(...) kwotą 15.215,64 zł, pozwany zapłacił powodowi z pierwszej faktury kwotę 19.293,14 zł, zaś z drugiej – 12.615,64 zł, łącznie 31.908,78 zł, to pozostała do zapłaty kwota 16.361,04 zł. W pismach z dnia 25 stycznia 2011 r. i 8 marca 2011 r. pozwany złożył powodowi oświadczenia o potrąceniu kar umownych. W tej sytuacji, kary te, naliczone w łącznej kwocie 13.761,04 zł, uległy potrąceniu w całości z należnościami powoda za wykonane usługi w łącznej wysokości 16.361,04 zł. Po potrąceniu wzajemnych należności stron pozostaje do zapłaty przez pozwanego na rzecz powoda kwota 2.600 zł i taką też zasądono, a w pozostałej części oddalono powództwo.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz art. 100 zdanie pierwsze k.p.c.

Apelację od tego orzeczenia wywiódł pozwany, zaskarżając je w pkt I co do kwoty 1.456 zł oraz w pkt III, zarzucając naruszenie prawa materialnego przez jego niewłaściwe zastosowanie, tj. art. 471 w zw. z art. 484 § 1 k.c. przez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 1.456 zł, mimo ustalenia, że pozwany słusznie obciążył powoda karami umownymi we wszystkich stwierdzonych przypadkach niewłaściwego wykonania umowy oraz karami umownymi za częściowe odstąpienie od umowy z winy powoda.

Wskazując na to, skarżący wniósł o zmianę wyroku w punkcie I przez oddalenie powództwa co do kwoty 1.456 zł oraz w punkcie III przez zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kwoty 2.230 zł tytułem kosztów procesu, a także zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja niemal w całości zasługuje na uwzględnienie.

Jak wynika z uzasadnienia zaskarżonego wyroku, Sąd Rejonowy dokonał błędnego wyliczenia sumy kar umownych należnych pozwanemu od powoda, biorąc pod uwagę kary ujęte w stanie faktycznym, uznane za słusznie naliczone w rozważaniach prawnych.

Powód za wykonane usługi wystawił pozwanemu w dniu 7 stycznia 2011 r. fakturę VAT nr (...) na kwotę 33.054,18 zł, płatną do dnia 30 stycznia 2011 r., a w dniu 12 lutego 2011 r. – fakturę VAT nr (...) na kwotę 15.215,64 zł, płatną do dnia 26 lutego 2011 r.

Pozwany naliczył następujące kary umowne: 3.896,64 zł za załadunek materiałów ładowarką nie spełniającą wymogów technicznych z przetargu i umowy za okres od 7 do 31 grudnia 2010 r., 5.156,40 zł z tytułu przestoju pojazdu ciężarowego (...), nr rej. (...), od 7 grudnia 2010 r., godz. 3.50. do 9 grudnia 2010 r., godz. 20.40. oraz w kwocie 2.600 zł za załadunek materiałów ładowarką niezgodną z warunkami technicznymi za okres od 1 do 25 stycznia 2011 r. Ponieważ powód, mimo upomnień, nie podstawił ładowarki o odpowiednich parametrach technicznych, w dniu 14 stycznia 2011 r. pozwany wypowiedział w części umowę z winy wykonawcy i naliczył powodowi karę umowną w wysokości 4.708 zł. Łączna wysokość kar wyniosła zatem 16.361,04 zł.

Pozwany zapłacił powodowi za fakturę nr (...) kwotę 19.293,14 zł, zaś za fakturę nr (...) kwotę 12.615,64 zł. Zapłacone należności są mniejsze o 16.361,04 zł od kwot wynikających z faktur, z uwagi na dokonane przez pozwanego potrącenie jego wierzycelności z tytułu wskazanych kar umownych.

Sąd pierwszej instancji zarówno w stanie faktycznym, jak i w rozważaniach ujął wszystkie kary umowne naliczone powodowi przez pozwanego. Z niewiadomych względów wskazał jednak ostatecznie tylko kwotę 13.761,04 zł zamiast kwoty 16.361,04 zł, stąd pozostała różnica w wysokości 2.600 zł.

Słusznie przy tym podniósł pozwany, że kara umowna w wysokości 2.600 zł, naliczona za załadunek materiałów nieprawidłową ładowarką, została wadliwie naliczona za okres od 1 do 25 stycznia 2011 r., bowiem pozwany odstąpił częściowo od umowy w dniu 14 stycznia 2011 r. Nienależna jest zatem kara umowna za okres od 15 do 25 stycznia 2011 r., a co za tym idzie, nie mogła być ona skutecznie potrącona z należności powoda za wykonane usługi. Skoro kara umowna wyliczona za 25 dni wynosiła 2.600 zł, to za 14 dni (od 1 do 14 stycznia 2011 r.) należna jest w wysokości 1.456 zł ($2600 \text{ zł} : 25 \times 14$). Oznacza to, że pozwany powinien zapłacić powodowi kwotę 1.144 zł, której nie mógł skutecznie potrącić jako wymagalnej wierzycelności.

Wobec tego, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmieniono zaskarżony wyrok w punkcie I w całości i zasądzono od Województwa (...) Zarządu Dróg Wojewódzkich w K. na rzecz R. S. kwotę 1.144 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 27 lutego 2011 roku do dnia zapłaty, a w pozostałej części oddalono powództwo.

Takie rozstrzygnięcie skutkuje zmianą orzeczenia o kosztach procesu. Łącznie koszty te wyniosły 5.636 zł, w tym koszty powoda – 3.236 zł (opłata od pozwu w wysokości 819 zł, opłata od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł i wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 2.400 zł), a koszty pozwanego – 2.400 zł (wynagrodzenie pełnomocnika). Ponieważ powództwo zostało uwzględnione w 7% ($1.144 \text{ zł} : 16.361,04 \text{ zł} \times 100\%$), to pozwany powinien ponieść koszty w takiej części, co daje 394,52 zł ($5.636 \text{ zł} \times 7\%$), a zatem powód powinien mu zwrócić 2.005,48 zł ($2.400 \text{ zł} - 394,52 \text{ zł}$). Zmieniono więc zaskarżony wyrok w punkcie III na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., zasądzając od powoda na rzecz pozwanego, tytułem kosztów procesu, kwotę 2.005,48 zł zamiast kwoty 1.498,24 zł.

Oddalono apelację w pozostałej części (co do kosztów procesu, bowiem skarżący domagał się zmiany w tym zakresie poprzez zasądzenie na jego rzecz od strony przeciwnej kwoty 2.230 zł), zgodnie z art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono zgodnie z art. 100 zdanie drugie w zw. z art. 108 § 1 zdanie pierwsze k.p.c., bowiem apelacja została uwzględniona niemal w całości, zasądzając od R. S. na rzecz Województwa (...) Zarządu Dróg Wojewódzkich w K. kwotę 168 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego: 90 zł jako wynagrodzenie pełnomocnika, zgodnie z § 6 pkt 2 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości i z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. nr 163, poz. 1349 z późn. zm.) i 78 zł opłaty od apelacji (k.148).

SSO S. Buras SSO M. Klesyk SSO C. Klepacz